

Projev prezidenta republiky při pietním aktu k ctění památky obětí holokaustu Romů a Sintů v Letech

14.5.2023 - Petr Pavel | Správa Pražského hradu

Vážení pozůstalí, vážení ústavní činitelé, vážení velvyslanci, zástupci romské a židovské komunity, dámy a pánové,

scházíme se zde, abychom společně uctili památku obětí holokaustu Romů a Sintů zavražděných na území dnešní České republiky. Památník Lety je připomínkou zločinů na vězních koncentračního tábora, kde více než třináct set mužů, žen a dětí přišlo o svobodu, lidskou důstojnost a v mnoha případech také o život. Nedávno, jak už zde bylo řečeno, uplynulo osmdesát let od druhého hromadného transportu vězňů ze zdejšího tábora do Osvětimi. Většina z nich tam byla zavražděna v duchu zvrácené ideologie etnické nadřazenosti. Je správné a potřebné si tyto události připomínat jako temnou kapitolu dějin, a to i našich, a zároveň jako poučení z historie. Když ale vidím barbarské vraždění, kterého se dnes dopouští ruští vojáci na Ukrajině a poslouchám důvody, kterými Kreml válku obhajuje, zdá se mi, že lidstvo má tendenci své chyby neustále opakovat.

Potřeba obhajovat svobodu a rovnost lidských práv je proto dnes stejně aktuální, jako byla v minulosti. A jak se ukazuje, toto úsilí nikdy nekončí a týká se každého z nás. Všechny lidské životy mají stejnou hodnotu. Za každým z nás stojí jeho osobní příběh, příběh naší rodiny, našich předků, našich kořenů. Hodnota lidského života není dána tím, jakého jsme etnika. Všichni máme stejné právo na život, na šanci měnit věci k lepšímu a v některých případech také možnost jít příkladem ostatním. Takové hrdiny má i romská komunita.

A já bych příběh jednoho z nich rád dnes připomněl. Jde o účastníka protinacistického odboje přezdívaného černý partyzán Josefa Serinka a shodou okolností jeho vnuk je dnes tady s námi. Josef Serinek měl kořeny v romském etniku v českých zemích. V srpnu roku 1942 byl se ženou a pěti dětmi deportován sem do koncentračního tábora v Letech. Podařilo se mu uprchnout a přidat se k partyzánskému odboji. Bojoval za osvobození naší země a za jeho činy i odvahu mu patří velké uznání. Bohužel jeho rodina zdejší kruté podmínky nepřežila. Jeho příběh je jedním ze střípků historie, která ukazuje, jak dlouhá a také složitá je cesta ke sbližování Čechů a Romů. Ve vzájemném soužití máme stále velké rezervy, ale také příležitosti.

Před pár týdny jsem na Pražský hrad pozval mladé Romy, převážně studenty, abychom oslavili Mezinárodní den Romů. Byli mezi nimi budoucí pedagogové, ekonomové nebo také kriminalisté. Moc mě potěšilo, že počty stipendií pro romské studenty a také zájem o ně se rok od roku zvyšuje a že jejich doménou není zdaleka jen hudba. Vzdělání je dobrá cesta pro celou naši společnost, která může pomoci, aby ubývalo předsudků a diskriminace, a naopak rostla vzájemná tolerance a respekt.

Proto jsem rád například za snahu zřídit pobočku Muzea romské kultury v Praze, jak si to přál zde již několikrát zmíněný romský aktivista Čeněk Růžička. Nejen školy a mladá generace by díky tomu získaly přístup k širšímu spektru informací z historie a života Romů. Jsem přesvědčen, že učit se o sobě a od sebe navzájem je jediný způsob, jak zvýšit šance Romů k zapojení do většinové společnosti a nepromarnit příležitosti, které se nám tak nabízí.

Děkuji vám za pozornost.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/verejna-vystoupeni-a-rozhovory/projev-pr-ezidenta-republiky-pri-pietnim-aktu-k-cteni-pamatky-obeti-holokaustu-romu-a-sintu-v-letech-17101>